
Trojkritériálny TEST

Telekomunikačného úradu

Slovenskej republiky

Veľkoobchodný relevantný trh č. 11

Prenos televízneho a rozhlasového vysielania koncovým užívateľom je služba prenosu analógového alebo digitálneho televízneho a rozhlasového vysielania prostredníctvom elektronických komunikačných sietí ku koncovým užívateľom.

OBSAH

I. Časť – Úvod

- 1.1. Povinnosti Telekomunikačného úradu SR..... str. 2
  - 1.1.1. Legislatívny rámec..... str. 2
  - 1.1.2. Definovanie relevantného trhu..... str. 4
  - 1.1.3. Právna úprava trojkritériálneho testu ..... str. 6
- 1.2. Predmet aplikovaného trojkritériálneho testu..... str. 7

II. Časť – Trojkritériálny test

- 2.1. Závery prvého kola analýzy veľkoobchodného trhu č. 11 ..... str. 8
- 2.2. Súčasný stav na veľkoobchodnom trhu č. 11..... str. 9

2.3.	Vyhodnotenie trojkriteriálneho testu.....	str.
	16	

III. Časť - Záver

3.1.	Záver trojkriteriálneho testu.....	str.18
------	------------------------------------	--------

Bratislava, 15. februára 2010

I. Časť – Úvod

1.1. Povinnosti Telekomunikačného úradu SR

1.1.1. Legislatívny rámec

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) postupoval pri vyhodnocovaní trojkriteriálneho testu na veľkoobchodnom trhu poskytovania služby prenosu televízneho a rozhlasového vysielať koncovým užívateľom, ktorou je služba prenosu analógového alebo digitálneho televízneho a rozhlasového vysielať prostredníctvom elektronických komunikačných sietí ku koncovým užívateľom (ďalej len „veľkoobchodný trh č. 11“) v súlade:

- a) **s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky pre oblasť elektronických komunikácií:**
  - Zákon č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o elektronických komunikáciách“),
  - Zákon č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane hospodárskej súťaže“),
  - Zákon č. 220/2007 Z. z. o digitálnom vysielať programových služieb a poskytovaní iných obsahových služieb prostredníctvom digitálneho prenosu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o digitálnom vysielať“),
  - Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielať a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách (ďalej len „zákon o vysielať a retransmisii“),
  - Opatrenie Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky zo dňa 18. apríla 2008 č.17/2008, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach prechodu z analógového spôsobu šírenia signálu televízneho terestriálneho vysielať na digitálny spôsob šírenia signálu televízneho terestriálneho vysielať (ďalej len „plán prechodu“);
- b) **s dokumentmi Európskej únie:**
  - Odporúčanie Komisie zo 17. decembra 2007 o relevantných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronických komunikácií umožňujúcich reguláciu ex-ante

- v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby,
- Vysvetľujúce memorandum Európskej komisie k odporúčaniam o relevantných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronických komunikácií umožňujúcich reguláciu ex-ante v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby z roku 2007 (ďalej len „vysvetľujúce memorandum“),
  - Správa ERG z apríla 2008 obsahujúca návod na aplikáciu testu troch kritérií (ďalej len „Sprievodca aplikáciou testu troch kritérií“);
- c) **s predpismi regulačného rámca Európskej únie pre oblasť elektronických komunikácií:**
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby v platnom znení,
  - Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/19/ES zo 7. marca 2002 o prístupe a prepojení elektronických komunikačných sietí a príslušných zariadení v platnom znení (ďalej len „prístupová smernica“).

Podľa § 1 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách tento zákon upravuje podmienky na poskytovanie elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb, podmienky na používanie rádiových zariadení, štátnu reguláciu elektronických komunikácií (ďalej len „regulácia“), práva a povinnosti podnikov a užívateľov elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb, ochranu týchto sietí a služieb, efektívne využívanie frekvenčného spektra a čísel, oprávnenia a povinnosti k cudzím nehnuteľnostiam, ochranu súkromia a údajov a pôsobnosť orgánov štátnej správy v elektronických komunikáciách.

Podľa § 1 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách účelom zákona je vytvoriť podmienky na rozvoj konkurencie v oblasti elektronických komunikácií na území Slovenskej republiky a odstrániť prekážky brániace jej rozvoju, vytvoriť podmienky na zriaďovanie a rozvoj transeurópskych elektronických komunikačných sietí a prevádzkyschopnosť celoeurópskych služieb, dosiahnuť efektívnu hospodársku súťaž (ďalej len „súťaž“) pri poskytovaní elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb založenú na princípe technologickej neutrality a podporiť záujmy užívateľov elektronických komunikačných služieb.

Podľa § 1 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách sa týmto zákonom preberajú právne akty Európskych spoločenstiev uvedené v prílohe č. 1 k zákonu.

Podľa § 5 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách elektronická komunikačná služba (ďalej len „služba“) je služba obvykle poskytovaná za úhradu, ktorá spočíva úplne alebo prevažne v prenose signálov v sieťach, vrátane telekomunikačných služieb a prenosových služieb v sieťach používaných na rozhlasové a televízne vysielanie. Služba nie je poskytovanie obsahu ani redakčný dohľad nad obsahom prenášaný pomocou sietí a služieb a nezahŕňa služby informačnej spoločnosti, ktoré nespočívajú úplne alebo prevažne v prenose signálov sieťami.

Podľa § 6 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách je úrad národný regulátor a cenový orgán v oblasti elektronických komunikácií, ktorý podľa tohto zákona:

- a) vykonáva reguláciu,
- d) chráni záujmy koncových užívateľov s ohľadom na kvalitu a ceny služieb,
- e) plní povinnosti podporujúce súťaž, rozvoj spoločného trhu Európskej únie, záujmy všetkých osôb členských štátov Európskej únie na území Slovenskej republiky, prístup k sieťam, prevádzkyschopnosť sietí a služieb a chráni slobodu výberu prevádzkovateľa s uplatnením technických noriem.

Podľa § 8 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách úrad spolupracuje najmä s:

- a) Radou pre vysielanie a retransmisiu v oblasti rozhlasového a televízneho vysielania a retransmisie,
- b) Protimonopolným úradom Slovenskej republiky v otázkach určenia relevantných trhov (§ 15), analýzy relevantných trhov v oblasti elektronických komunikácií (§ 16) a určenia podniku s významným vplyvom na relevantnom trhu v oblasti elektronických komunikácií (§ 17),
- c) prevádzkovateľmi osobitných sietí pri koordinácii využívania frekvenčného spektra,
- d) Slovenskou obchodnou inšpekciou pri výkone štátneho dohľadu nad elektronickými komunikáciami,
- e) Európskou komisiou a národnými regulátormi členských štátov Európskej únie.

Podľa § 11 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách úrad pri regulácii prihliada na odporúčania a usmernenia Európskej komisie vrátane technických noriem a technických špecifikácií pre siete a služby, ktorých zoznam zverejňuje Európska komisia. Pri regulácii musí zohľadňovať technologickú neutralitu regulácie, ktorá neukladá ani nediskriminuje používanie konkrétneho typu technológie.

Podľa § 11 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách úrad pri regulácii zabezpečuje, aby nedochádzalo k narušovaniu alebo obmedzovaniu súťaže a diskriminácii podnikov, podporuje efektívne investície do kvalitnej a modernej infraštruktúry, dbá na zachovanie celistvosti a bezpečnosti verejných sietí. Úrad vytvára podmienky, aby všetci koncoví užívatelia mali prístup k univerzálnej službe a dbá na maximálny prospech užívateľov, najmä zdravotne postihnutých užívateľov, v súvislosti s možnosťou výberu služby, ceny a kvality.

1.1.2. Definovanie relevantného trhu

Úrad určil zoznam relevantných trhov v Slovenskej republike rozhodnutím zo dňa 28. januára 2004 v znení neskorších rozhodnutí (ďalej len „zoznam relevantných trhov“). Veľkoobchodným trhom sa na účely tohto rozhodnutia rozumie trh takých služieb, ktoré poskytuje podnik inému podniku. Úrad zadefinoval veľkoobchodný relevantný trh č. 11 nasledovne: „**Prenos televízneho a rozhlasového vysielania koncovým užívateľom je služba**

prenosu analógového alebo digitálneho televízneho a rozhlasového vysielania prostredníctvom elektronických komunikačných sietí ku koncovým užívateľom.“

Podľa § 3 ods. 6 zákona o ochrane hospodárskej súťaže priestorový relevantný trh je vymedzený územím, na ktorom sú súťažné podmienky také homogénne, že toto územie môže byť oddelené od ostatných území s odlišnými súťažnými podmienkami.

Z geografického hľadiska je relevantným trhom celé územie Slovenskej republiky.

Z vecného hľadiska prenos televízneho a rozhlasového vysielania koncovým užívateľom sa skladá zo všetkých elektronických komunikačných služieb prenosu obsahu televízneho a rozhlasového vysielania a distribučných sietí, ktoré sú používané na takýto prenos. V zmysle zákona o elektronických komunikáciách elektronická komunikačná služba nie je poskytovanie obsahu, ani zabezpečenie alebo vykonávanie redakčného dohľadu nad obsahom prenášaný pomocou sietí a služieb.

Služby prenosu televízneho a rozhlasového vysielania sú poskytované cez terestriálne siete, satelitné, dátové a káblové distribučné siete využívajúc analógovú a/alebo digitálnu technológiu.

Podľa § 3 ods. 3 zákona o ochrane hospodárskej súťaže je relevantným trhom priestorový a časový súbeh ponuky a dopytu takých tovarov, ktoré sú na uspokojenie určitých potrieb z hľadiska užívateľa zhodné alebo vzájomne zastupiteľné.

Podľa § 3 ods. 4 zákona o ochrane hospodárskej súťaže tovarový relevantný trh zahŕňa zhodné alebo vzájomne zastupiteľné tovary schopné uspokojiť určitú potrebu užívateľov.

Podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane hospodárskej súťaže vzájomne zastupiteľné tovary sú tovary, ktoré sú zastupiteľné najmä z hľadiska ich fyzikálnych a technických charakteristík, ceny a účelu použitia.

Celoplošný prenos televízneho a rozhlasového signálu ku koncovému užívateľovi je zabezpečovaný prostredníctvom terestriálneho vysielania, pričom zákon o vysielaní a retransmisii definuje celoplošné vysielanie ako „vysielanie, ktoré pokrýva celé územie Slovenskej republiky a ktoré môže prijímať viac ako 80 % jej obyvateľov“. Ďalšie spôsoby prenosu vysielania prostredníctvom ostatných technologických platforiem (ako napr. satelit, káblové siete, IPTV a pod.) nie sú úplne zastupiteľné z dôvodu jedinečného postavenia terestriálneho vysielania z hľadiska všeobecnej dostupnosti pre koncových užívateľov ako aj z pohľadu ceny, keďže terestriálne vysielanie je bezplatné. Z daných dôvodov sú spomínané prenosi vysielania považované za doplnkové k terestriálnemu vysielaniu.

Súčasnú významnú zmenu na trhu a technologický pokrok vedie k tomu, že na trhu pribúdajú stále ďalší hráči, ktorí poskytujú služby prenosu televízneho a rozhlasového signálu koncovému užívateľovi. Pokrytie jednotlivých spoločností sa tak v určitých častiach Slovenska prekrýva a preto si môže koncový užívateľ v mnohých oblastiach vybrať príjem vysielania prostredníctvom viacerých platforiem od rôznych poskytovateľov.

Jednou z pozitívnych zmien, ktorá prináša na daný trh podstatné zvýšenie konkurencie a mnohé výhody pre koncových užívateľov ako i pre poskytovateľov obsahu je prechod od analógového k digitálnemu prenosu televízneho signálu. Prechod z analógového na digitálne pozemské televízne vysielanie je komplexný proces so sociálnymi a ekonomickými dopadmi, ktorý je jednou z priorít v rámci Európskej únie. Tento proces sa prakticky dotkne väčšiny obyvateľstva Slovenska, pretože terestriálne televízne vysielanie má na Slovensku v porovnaní s inými formami televízneho vysielania najvýznamnejšie postavenie.

1.1.3. Právna úprava trojkriteriálneho testu

Európska komisia dňa 17. decembra 2007 prijala Odporúčanie o relevantných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronických komunikácií umožňujúcich reguláciu ex-ante v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (ďalej len "revidované odporúčanie").

Podobne ako predchádzajúce Odporúčanie Európskej komisie 2003/311/ES z 11. februára 2003 aj revidované odporúčanie odkazuje na použitie trojkriteriálneho testu s cieľom určiť, či na trhu výrobkov a služieb je opodstatnená regulácia ex-ante v súlade s článkom 15 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (ďalej len „rámcová smernica“).

Podľa článku 15 ods. 1 rámcovej smernice sa vyžaduje, aby Európska komisia definovala trhy v súlade so zásadami právnych predpisov o hospodárskej súťaži, pričom dané zásady sú použité v revidovanom odporúčaní na stanovenie hraníc trhu výrobkov v rámci sektora elektronických komunikácií. Určenie alebo výber trhov definovaných pre reguláciu ex-ante závisí od trhov s vlastnosťami, ktoré môžu oprávniť zavedenie regulačných povinností ex-ante. Vymedzenie relevantných trhov sa v priebehu času môže zmeniť a aj sa mení v dôsledku vývoja vlastností výrobkov a služieb a nových možností zameniteľnosti na strane dopytu a ponuky. Konečným cieľom akéhokoľvek regulačného zásahu ex-ante je zabezpečiť výhody pre koncových užívateľov pomocou zabezpečenia konkurencieschopnosti maloobchodných trhov na dlhodobu udržateľnom základe.

Podľa článku 5 revidovaného odporúčania je na identifikáciu trhov, ktoré umožňujú reguláciu ex-ante vhodné uplatňovať nasledujúce kumulatívne kritériá:

1. Prvým kritériom je existencia podstatných a trvalých prekážok vstupu. Môžu mať štruktúrálne, právnu alebo regulačnú povahu. Vzhľadom na dynamický charakter a fungovanie trhov elektronických komunikácií je pri analýze predpokladov na určenie príslušných trhov pre možnú reguláciu ex-ante potrebné brať do úvahy i možnosti prekonať prekážky vstupu v rámci príslušnej lehoty.

2. Na základe druhého kritéria sa pripúšťajú iba také trhy, ktorých štruktúra nie je priaznivá pre účinnú hospodársku súťaž v rámci príslušnej lehoty. Uplatňovanie tohto kritéria zahŕňa prieskum stavu hospodárskej súťaže za prekážkami vstupu.
3. Tretie kritérium je splnené vtedy, keď samotným uplatňovaním právnych predpisov o hospodárskej súťaži nemožno primerane reagovať na príslušné zlyhanie alebo zlyhania trhu.

Podľa článku 14 revidovaného odporúčania by sa uplatnením testu troch kritérií mal obmedziť počet trhov v sektore elektronických komunikácií, na ktorých sú uložené regulačné povinnosti ex-ante, čím by sa malo prispieť k zámeru regulačného rámca postupne s rozvojom hospodárskej súťaže na trhu znížiť pravidlá ex-ante špecifické pre daný sektor. Predmetný článok jasne stanovuje, že jednotlivé kritéria testu by sa mali uplatňovať kumulatívne, tzn. nesplnenie jedného z nich by malo za následok to, že určený trh viac nebude prichádzať do úvahy pre reguláciu ex-ante.

Podľa článku 15 ods. 3 rámcovej smernice národné regulačné orgány definujú relevantné trhy podľa národných okolností, najmä relevantné geografické trhy na svojom území podľa princípov práva hospodárskej súťaže, pričom v čo najväčšej miere zohľadnia odporúčanie a pokyny. Národné regulačné orgány sa pred definovaním trhov, ktoré sa líšia od trhov definovaných v odporúčaní, riadia podľa postupov uvedených v článkoch 6 a 7 predmetnej smernice.

Podľa článku 17 revidovaného odporúčania sa trhy uvedené v jeho prílohe určili na základe troch kumulatívnych kritérií. Na trhoch, ktoré sú uvedené v prílohe k odporúčaniam 2003/311/ES z 11. februára 2003 a nie sú uvedené v prílohe revidovaného odporúčania by národné regulačné orgány mali mať právo uplatniť trojkritériálny test za účelom posúdenia, či na základe národných podmienok ešte stále prichádzajú trhy do úvahy pre reguláciu ex-ante. Pri trhoch, ktoré nie sú uvedené v prílohe revidovaného odporúčania sa národný regulačný orgán môže rozhodnúť neuplatniť postup pre analýzu trhu, ak usúdi, že kritériá na danom trhu nie sú splnené.

Vnútroštátne regulačné orgány môžu identifikovať trhy odlišné od trhov uvedených v prílohe revidovaného odporúčania za predpokladu, že konajú v súlade s článkom 7 rámcovej smernice. Trhy by sa mali vymedziť na základe princípov hospodárskej súťaže stanovených v oznámení Európskej komisie o definícii relevantného trhu na účely práva hospodárskej súťaže Spoločenstva, mali by byť v súlade s pokynmi Európskej komisie k analýze trhu a posudzovaniu významnej trhovej sily a mali by spĺňať tri kritériá.

Podľa časti 2.2 vysvetľujúceho memoranda regulácia prichádza do úvahy len v tom prípade, ak trh spĺňa všetky tri kritéria a zároveň jeden alebo viacerí operátori boli určení za významný podnik na tomto trhu.

1.2. Predmet aplikovaného trojkritériálneho testu

Predmetom trojkriteriálneho testu bolo:

1. identifikovanie podnikov, ktoré pôsobia na veľkoobchodnom trhu č. 11,
2. posúdenie ukazovateľov trojkriteriálneho testu uvedených v dokumente ERG Sprievodca aplikáciou testu troch kritérií ako ukazovatele, ktoré sa odporúčajú národným regulačným orgánom použiť pri zisťovaní splnenia alebo nesplnenia trojkriteriálneho testu,
3. na základe vyhodnotenia trojkriteriálneho testu navrhnúť vylúčenie veľkoobchodného trhu č. 11 zo zoznamu relevantných trhov podliehajúcich regulácii ex-ante, alebo začatie druhého kola analýzy veľkoobchodného trhu č. 11.

II. Časť – Trojkriteriálny test

2.1. Závery prvého kola analýzy veľkoobchodného trhu č. 11

Cieľom prvého kola analýzy bolo zistiť, či na veľkoobchodnom trhu č. 11 je efektívna súťaž podľa § 16 ods. 2 zákon o elektronických komunikáciách, alebo či podľa § 16 ods. 3 daného zákona na relevantnom trhu má významný vplyv podnik, ktorý sám alebo spoločne s inými podnikmi má na tomto trhu také postavenie, že nie je vystavený efektívnej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov.

V zmysle definície veľkoobchodného trhu č. 11, podniky pôsobiace na predmetnom trhu poskytujú veľkoobchodnú službu prenosu televízneho a rozhlasového vysielania prostredníctvom elektronických komunikačných sietí ku koncovým užívateľom.

V záujme zistenia skutočného stavu na veľkoobchodnom trhu č. 11 úrad v rámci analýzy oslovil, okrem spoločnosti Slovak Telekom, a.s. (ďalej len spoločnosť „Slovak Telekom“) aj spoločnosti TELECOM CORP., s.r.o., EXPRES NET, a.s., MOVYS, a.s., SOUND DESIGN, s.r.o., STV Broadcasting, s.r.o., UPC Broadband Slovensko, s.r.o., SATRO, s.r.o., Telenor Slovakia, s.r.o., MICRONET, a.s., MadNet, a.s., AT&T Global Network Services Slovakia, s.r.o., SWAN, a.s., e-Net, s.r.o. a ENGINE Slovakia s.r.o. a požiadal ich o vyjadrenie.

Úrad na základe prvého kola analýzy veľkoobchodného trhu č. 11 určil spoločnosť Slovak Telekom za podnik s významným vplyvom a uložil jej na predmetnom trhu rozhodnutím č. 17/01/2007 zo dňa 8. februára 2007 nasledujúce povinnosti:

- povinnosť transparentnosti podľa § 18 zákona o elektronických komunikáciách,
- povinnosť nediskriminácie podľa § 19 ods.1 a 2 zákona o elektronických komunikáciách,
- povinnosť viesť oddelenú evidenciu podľa § 20 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách,
- povinnosť včas a za primeraných a objektívnych podmienok splniť odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť o používanie určitých prvkov siete a pridružených prostriedkov a o prepojenie sietí podľa § 21 zákona o elektronických komunikáciách,

- povinnosť nákladovej orientácie podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách metódou plne alokovaných historických nákladov.

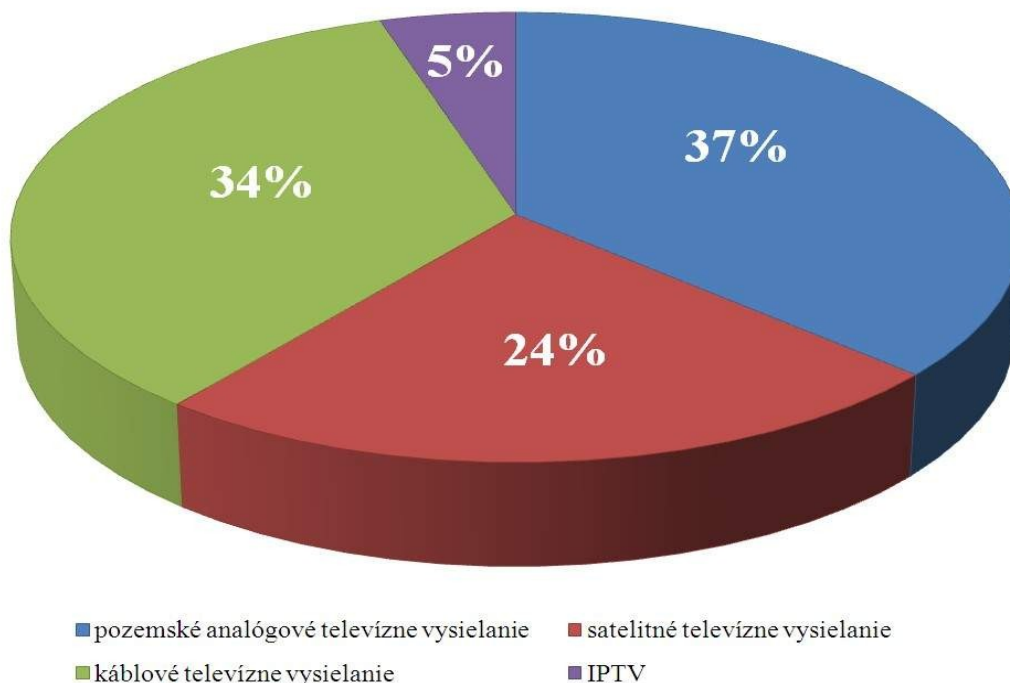
Prenos rozhlasového a televízneho vysielania na Slovensku zabezpečovala spoločnosť Slovak Telekom prostredníctvom svojho odštepného závodu Rádiokomunikácie, o.z. V máji roku 2007 sa uskutočnila transformácia Rádiokomunikácií, o.z. na akciovú spoločnosť TBDS, a.s. (ďalej len spoločnosť „TBDS“). V súlade s ustanoveniami § 59 ods. 4 a § 477 ods. 1 Obchodného zákonníka prešli na spoločnosť TBDS všetky práva a povinnosti týkajúce sa odštepného závodu spoločnosti Slovak Telekom - Rádiokomunikácie, o.z., t.j. od 1. mája 2007 povinnosti uložené právoplatným rozhodnutím o určení významného podniku a uložení povinností na veľkoobchodnom trhu č. 11 sa v plnom rozsahu vzťahovali výlučne na spoločnosť TBDS. Vo februári roku 2008 bola spoločnosť TBDS zrušená bez likvidácie a zanikla zlúčením s nástupníckou spoločnosťou TRI R, a.s., na ktorú z titulu právneho nástupníctva prešli všetky práva a povinnosti spoločnosti TBDS. Dňa 28. mája 2008 sa uskutočnila zmena obchodného mena spoločnosti TRI R, a.s. na spoločnosť **Towercom, a.s.** (ďalej len spoločnosť „Towercom“).

Po uplynutí zákonnej lehoty úrad v súlade s revidovaným odporúčaním, v prílohe ktorého veľkoobchodný trh č. 11 nie je uvedený, pristúpil k vykonaniu trojkriteriálneho testu predmetného trhu za účelom posúdenia, či na základe národných podmienok ešte stále prichádza tento trh do úvahy pre reguláciu ex-ante.

2.2. Súčasný stav na veľkoobchodnom trhu č. 11

V súčasnosti koncoví užívatelia v závislosti od osobitných okolností môžu prijímať televízny alebo rozhlasový signál cez terestriálne (pozemské), káblové, satelitné siete alebo prostredníctvom internetového protokolu.

V súvislosti s televíznym vysielaním vybavenosť domácností televíznymi prijímačmi na Slovensku je viac ako 99 %, čím sa TV stáva najrozšírenejším infokomunikačným prostriedkom. Približne 48 % domácností vlastní viac ako 1 televízny prijímač. Tieto domácnosti veľakrát využívajú okrem primárneho spôsobu príjmu aj iný typ príjmu; napr. pri primárnom družicovom prijíme najmä sekundárny pozemský príjem (je to spôsobené tým, že na jednu parabolu možno obvykle pripojiť len jeden televízny prijímač).

Graf č.1: Percentuálne vyjadrenie využívania jednotlivých technologických platforiem koncovými užívateľmi

V tab. č.1 je uvedený počet domácností v závislosti od ich primárneho využívania jednotlivých spôsobov prijímu televízneho signálu. V grafe č.1 je znázornené percentuálne vyjadrenie tab. č.1.

Pozemské televízne vysielanie		Satelitné televízne vysielanie	Káblové televízne vysielanie	IPTV
pozemské analógové televízne vysielanie	pozemské digitálne televízne vysielanie			
690 000	0	450 000	650 000	90 000

Tab. č. 1: Počet TV domácností podľa jednotlivých platforiem k 1.júlu 2009

Pozemské televízne vysielanie – ide o bezdrôtové analógové alebo digitálne vysielanie programovej služby, alebo iné šírenie signálu pomocou rádiových zariadení umiestnených na zemskom povrchu. Na Slovensku dominuje príjem terestriálneho voľne šíriteľného signálu. Viac ako 36 % domácností prijíma teda signál pomocou vonkajšej pevne zabudovanej vlastnej či spoločnej antény. Pri zohľadnení všetkých televíznych prijímačov má pozemské televízne vysielanie na Slovensku v porovnaní s inými formami vysielania najvýznamnejšie postavenie.

Súčasná možnosť voľby spôsobu šírenia pozemského vysielania pre prevádzkovateľa televízneho vysielania so zhodnými podmienkami výsledného pokrytia vedie k záveru, že služby šírenia pozemského analógového televízneho vysielania a digitálneho televízneho vysielania sú

súčasťou toho istého trhu a pozemské digitálne vysielanie je možné v tomto prípade považovať za substitút k pozemskému analógovému vysielaniu.

Pozemské analógové televízne vysielanie – vydaním všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorým sa určujú podmienky prechodu z analógového na digitálne televízne terestriálne vysielanie DVB-T (plán prechodu) sa reálne začal proces prechodu z analógového na digitálne vysielanie v Slovenskej republike. Opatrenie úradu nadobudlo účinnosť dňa 1. mája 2008.

Do dátumu uvedeného v tab. č.1, t.j. do 1. júla 2009 bola služba prenosu televízneho vysielania poskytovaná cez terestriálne siete využívajúc analógovú technológiu a zároveň prebiehala prvá a druhá etapa prechodu od analógového na digitálne vysielanie, t.j. experimentálne vysielanie a pilotné projekty. Účelom pilotných projektov bolo odskúšanie technológie, overenie meracích metód, zacvičenie pracovníkov a propagácia novej techniky a služieb.

V súlade so zákonom o digitálnom vysielaní a spomínaným opatrením bude prebiehať súbežné analógové a digitálne vysielanie, pričom analógové vysielanie na frekvenciách plánovaných pre verejnoprávny a druhý terestriálny multiplex sa ukončí najneskôr do 31. decembra 2011. Všetky ostatné analógové vysielacie prevádzkované na území Slovenskej republiky budú vypnuté najneskôr dňa 31. decembra 2012, t.j. analógový systém bude úplne vypnutý a potom už príjem analógovej pozemskej TV nebude možný.

Pozemské digitálne televízne vysielanie – digitálna revolúcia vo svete zasiahla aj Slovensko. Významné zmeny na trhu šírenia televízneho i rozhlasového signálu sú v plnom prúde a vedú k rozvoju súťaže medzi jednotlivými technologickými platformami slúžiacimi na distribúciu obsahu ku koncovému užívateľovi. Revolučný skok predstavuje zavedenie nového systému TV vysielania, založeného na šírení digitálnych signálov. Pri pozemskom vysielaní sa tento systém označuje ako DVB-T (Digital Video Broadcasting – Terrestrial). Slovenská republika ako riadny člen Európskej únie v roku 2005 prijala výzvu Rady EÚ týkajúcu sa urýchlenia prechodu z analógového na digitálne vysielanie, s cieľom ukončiť proces digitalizácie pozemského televízneho vysielania do konca roka 2012.

V súčasnosti je prevádzkovateľom pozemských vysielacích sietí, prostredníctvom ktorých poskytuje šírenie digitálneho televízneho terestriálneho vysielania, spoločnosť Towercom.

Okrem prevádzkovania analógového televízneho a rozhlasového vysielania je zároveň aj prevádzkovateľom prvého multiplexu digitálneho pozemného vysielania štandardom DVB-T a víťazom výberových konaní na prevádzkovanie druhého a verejnoprávneho multiplexu. Okrem iného spomínaná spoločnosť poskytuje široký rozsah súvisiacich služieb v oblasti televízneho vysielania od frekvenčného manažmentu cez projekty, realizáciu, konzultačnú a poradenskú činnosť až po prevádzku.

Prechod od analógu k digitálu poskytuje mnoho výhod pre všetky zúčastnené strany:

- **pre divákov:** zjednodušený príjem signálu (v kvalitnom pokrytí postačuje jednoduchá izbová anténa), zvýšenie počtu programov vrátane rozhlasových staníc, možnosť vnútorného prenosného, prípadne mobilného príjmu až do 300 km/h (auto, vlak), zvýšenie kvality obrazu a zvuku a poskytovanie doplnkových služieb (úplne nové možnosti prinesie interaktivita digitálneho vysielania, ktorá

umožní obojsmerný tok informácií, čím môže byť divák priamo zapojený do príslušného programu či relácie vysielania; interaktivita umožní aj domáce elektronické bankovníctvo, elektronické nakupovanie, elektronickú poštu a pod.),

- **pre vysielateľov:** ušetrenie nákladov na vysielanie v prepočte na 1 program a ušetrenie prenosovej kapacity, vytvorí sa priestor na celoplošné pokrytie dnes vysielajúcich televízií, vysielací priestor pre nové televízie celoplošného alebo lokálneho charakteru,
- **pre prevádzkovateľov vysielacích sietí:** ponuka vyšších prenosových kapacít pre mediálny trh,
- **pre priemysel:** stimulácia dopytu po externých prijímačoch (set-top boxoch) a TV prijímačoch s integrovanými digitálnymi prijímacími blokmi, t.j. stimulácia výroby, na pokrytie toho istého územia digitálnou službou budú stačiť nižšie vysielacie výkony, čím sa ukazuje efektívnosť a zároveň ekologickejší vplyv na životné prostredie,
- **pre regulačný orgán telekomunikácií:** optimálne využitie frekvenčného spektra vplyvom možnosti budovania tzv. jednofrekvenčných sietí a využitie tzv. digitálnej dividendy vzniknutou úsporou frekvenčného spektra.

Stav implementácie DVB-T na Slovensku

Etapa 1: Experimentálne vysielanie – prvé skúšobné pozemské digitálne televízne vysielanie prebehlo v dňoch 27. septembra až 25. októbra 1999. Jeho obsahom boli programy STV 1, TV Markíza, VTV a informačný kanál. Cieľom skúšobného vysielania bolo získať skúsenosti pre optimálnu voľbu kódovania FFT, ochranného intervalu a typu modulácie. Vysielanie sa uskutočnilo z televízneho vysielateľa Kamzík v Bratislave.

Etapa 2: Pilotné projekty - roky 2004 až 2006 boli charakteristické začatím skúšobného vysielania v rámci pilotných projektov v lokalite Bratislava, Košice – Prešov a Banská Bystrica – Zvolen. Prevádzkovatelia pilotných projektov (spoločnosť TELECOM CORP., s.r.o. a spoločnosť Towercom) boli vybraní komisiou vo výberových konaniach vyhlásených úradom. O obsahovej náplni vysielaných multiplexov rozhodla Rada pre vysielanie a retransmisiu formou výberového konania. Pilotné projekty skončili prevádzku na konci roku 2009.

Dňa 14. mája 2009 úrad zverejnil dve výzvy na predkladanie ponúk do výberových konaní na pridelenie frekvencií: 1. pre prevádzkovateľa prvých dvoch multiplexov; 2. pre prevádzkovateľa verejnoprávneho multiplexu digitálneho televízneho terestriálneho vysielania.

Na základe kritérií výberu, ktoré vychádzajú zo zákona o elektronických komunikáciách a zákona o digitálnom vysielaní, výberová komisia určila poradie uchádzačov, podľa ktorého je víťazom oboch výberových konaní spoločnosť Towercom.

Dňa 9. septembra 2009 úrad vydal 35 povolení spoločnosti Towercom, na základe ktorých bol držiteľ povolení povinný uviesť sieť 1. multiplexu do komerčnej prevádzky do 31. decembra 2009 a signálom v tom čase pokrývať 79,7 % obyvateľstva. Ku dňu 31. marca 2010 má signál prijímať už 89,4 % populácie Slovenskej republiky. Druhý multiplex a verejnoprávny multiplex má byť podľa technického plánu prechodu v komerčnej prevádzke do 30. júna 2010. Držiteľ povolení zabezpečí podporu štátnej informačnej kampani a pred komerčnou prevádzkou odštartoval komunikačno-produktovú kampaň. Víťaz výberových konaní sa zaviazal, že zabezpečí v spolupráci s renomovanými výrobcami koncových zariadení vývoj referenčných modelov set-top boxov na slovenský trh do 6 mesiacov od udelenia terestriálneho prevádzkového povolenia v hodnote 45 000 eur. Ďalej sa zaviazal, že zabezpečí podporu distribúcie a servisu koncových zariadení a montáž antén počas prechodného obdobia, marketingovú podporu, školenia a prípravu predajcov a servisných pracovníkov v celkovom finančnom rozsahu 230 000 eur. Tieto záväzky mu boli premietnuté do povolení vo forme povinností. Uvedeným nie sú dotknuté práva a povinnosti výrobcov, dovozcov, distribútorov a predajcov, ktorí majú TV prijímače a set-top boxy vo svojej ponuke.

Etapa 3: Začatie pravidelného vysielania DVB-T a postupný prechod od analógového na digitálne vysielanie - vysielacia sieť terestriálneho multiplexu sa spúšťa do prevádzky tak, že súčasné, alebo postupné spúšťanie jej prevádzky na území frekvenčných vyhradení negatívne neovplyvní celkový územný rozsah analógového vysielania programových služieb vysielateľov oprávnených vysielat' na základe licencie. Cieľom je, aby pri samotnom procese realizácie prechodu prebiehalo súbežné vysielanie s ohľadom na vysokú nákladovosť a technickú náročnosť čo najkratšie. Obdobie paralelnej prevádzky zostáva domácnostiam s individuálnym príjmom na to, aby sa vybavili technológiou na príjem nového typu vysielania (set-top boxom alebo integrovaným televíznym prijímačom, prípadne DVB-T modulom do počítača). Uvoľnená časť frekvenčného spektra sa využije na zriaďovanie ďalších televíznych vysielacích sietí.

Komerčná prevádzka prvého digitálneho terestriálneho multiplexu bola spustená dňa 22. decembra 2009 a vystriedala tak pilotnú prevádzku, ktorá bola po viac ako piatich rokoch ukončená. Skoro 80 % obyvateľov Slovenska môže tak od uvedeného dátumu prijímať televízny signál cez anténu v digitálnej kvalite a bezplatne.

Podľa § 9 ods. 2 zákona o digitálnom vysielaní pri obsadzovaní multiplexu obsahovými službami je poskytovateľ multiplexu povinný zaručiť poskytovateľom obsahových služieb nediskriminačné podmienky distribúcie signálu ich obsahovej služby, najmä cenové, platobné a technické podmienky distribúcie signálu. V prvom prechodovom multiplexe sa uplatnil kompresný systém MPEG-2, preto bolo do aktuálnej programovej ponuky zaradených 5 staníc - tri okruhy Slovenskej televízie Jednotka, Dvojka, Trojka a dve komerčné televízie - JOJ a JOJ PLUS. Dôvod pre voľbu kompresného systému MPEG-2 prevádzkovateľom multiplexu ako i samotnými vysielateľmi je, že ako staršia a tým aj rozšírenejšia technológia MPEG-2 je pre väčšinu existujúcich digitálnych televízorov a set-top boxov dekódovateľná. Ak približne 20 percent domácností má plazmové alebo LCD televízory, je väčší predpoklad, že tie majú prijímač

prispôsobený na príjem digitálnej televízie v systéme MPEG-2. Digitálnych televízorov a set-top boxov s možnosťou prijímania MPEG-4 je momentálne ešte málo.

V budúcnosti je však pravdepodobné, že energeticky a technologicky náročnejší, ale modernejší a výhodnejší kompresný systém MPEG-4 sa neskôr minimálne v prípade niektorých kanálov začne používať.

Etapa 4: Ukončenie analógového vysielania - do konca roka 2012 sa plánuje úplne ukončenie analógového vysielania, ktoré bude plnohodnotne nahradené digitálnym vysielaním, ktoré je šírené prostredníctvom klasického pozemného vysielateľa (DVB-T).

Podľa technického plánu prechodu na DVB-T sa uvažuje zatiaľ s komerčnou prevádzkou 3 pozemných vysielacích sietí s celoplošným pokrytím (prvý, druhý a verejno-právny multiplex). Nástupom digitalizácie, ktorá má zásadný vplyv na úsporu frekvenčného spektra, sa môže však v budúcnosti v prípade potreby rozšíriť počet vysielacích sietí, t.j. multiplexov (až na 7 multiplexov). Po skúsenostiach z Českej republiky, kde digitalizácia podnietila vznik nových programov, je aj na Slovensku reálne počítat' s požiadavkou na ďalší 1 až 2 multiplexy.

Vytvára sa tak priestor pre vznik konkurencie medzi prevádzkovateľmi multiplexu digitálneho pozemného vysielania štandardom DVB-T. Samotná spoločnosť Towercom, ktorá je na základe prvého kola analýzy významným podnikom na predmetnom relevantnom trhu, vo svojom vyjadrení označila za svojich potenciálnych konkurentov v tejto oblasti nasledujúce spoločnosti: Orange Slovensko, a.s., T-mobile Slovensko, a.s., TELECOM CORP., s.r.o., SOUND DESIGN, s.r.o., Österreichische Rundfunksender GmbH Co KG (ORS) - Austrian Broadcasting Services a SATRO, s.r.o.

Digitalizáciou sa otvorí a rozšíri trh aj pre vysielateľov, pretože vznikne priestor, do ktorého bude môcť postupne vstúpiť viac ako desiatka nových vysielateľov, t.j. zvýši sa konkurencia na mediálnom trhu. S väčším množstvom programov, ktoré sa budú šíriť vzduchom, sa zintenzívni aj boj o toho istého diváka a vznikne tým tlak na zvýšenie kvality programov televízií. Digitálne vysielanie má ďalej pozitívny dopad aj na reklamný trh.

Káblové televízne vysielanie – príjem televízneho signálu koncovými užívateľmi cez káblOVú prípojku je na Slovensku druhou najrozšírenejšou formou distribúcie zvukovo-obrazového obsahu k spotrebiteľovi. Približne 650 tisíc domácností, čo predstavuje asi 34 % z celkového počtu, má predplatenú káblOVú televíziu. K rozvoju tejto prenosovej platformy u nás prispela digitalizácia, vďaka ktorej už v súčasnosti mnohí káblOVí operátori ponúkajú digitálne televízne vysielanie cez káblOVé distribučné siete, čím sa výrazne zvýšil nielen počet a ponuka televíznych programov, ale aj ponuka celého radu nových funkcií. Modernizáciou a prebudovaním káblOVej siete dokážu operátori ponúknuť vysokokvalitné služby digitálnej televízie, vysokorýchlostného internetu a telefónne služby prostredníctvom jednej zásuvky v domácnosti. V súčasnosti evidujeme 152 prevádzkovateľov retransmisie v káblOVých distribučných sieťach.

Televízne vysielanie šírené káblOVými rozvodmi patrí medzi platené služby zákazníkmi, t.j. koncovými užívateľmi (divákmi). Na veľkoobchodnej úrovni však v prípade najnižšej programovej ponuky nevzniká vzťah medzi káblOVým operátorom a vysielateľmi

(poskytovateľmi obsahu). Podľa § 17 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii v platnom znení základné povinnosti prevádzkovateľa retransmisie patrí aj „zabezpečiť pri obsadzovaní kanálov v telekomunikačnej sieti alebo na telekomunikačnom zariadení, aby do základnej programovej ponuky boli zaradené programové služby vysielačov na základe zákona a vysielačov s licenciou, ktoré možno prijímať bežným prijímacím zariadením v mieste príjmu na telekomunikačné zariadenie, a to obojstranne bezplatne;...“.

Na základe vyššie uvedených informácií úrad nepovažuje platenú platformu založenú na distribúcií signálu prostredníctvom káblových rozvodov za substitút k pozemskému vysielanu na veľkoobchodnom trhu č.11, ale skôr za významnú doplnkovú službu na danom trhu, ktorá umožňuje koncovému užívateľovi vybrať si príjem televízneho vysielača podľa svojich preferencií a potrieb.

Satelitné televízne vysielenie – pomerne značná časť domácností, takmer 450 tisíc (t.j. 24 %) zo všetkých slovenských domácností, využíva satelitnú platenú platformu na príjem televízneho (i rozhlasového) signálu. V dôsledku prebiehajúcej digitalizácie sa satelitné televízne vysielenie stáva čoraz populárnejšie u koncových užívateľov a to z rozličných dôvodov. Oproti súčasnému pozemskému digitálnemu vysielanu je satelitné vysielenie kvalitnejšie, dostupné na celom území Slovenskej republiky (100% pokrytie) a ponúka väčší počet programov.

Televízne vysielenie cez satelit sa na Slovensku zabezpečuje prostredníctvom prevádzkovateľov platenej satelitnej televízie – spoločnosti UPC Broadband Slovakia, s.r.o. (digitálny satelit UPC Direct) a spoločnosti DIGI SLOVAKIA, s.r.o. (Digi TV) ako i prostredníctvom satelitných distribučných televíznych platforiem spoločnosti Media Vision, s.r.o. (CS Link) a spoločnosti Towercom (Skylink), pričom toto satelitné vysielenie je okrem vysielača koncovým zákazníkom určené aj na distribúciu signálu napríklad nedostupným analógovým terestriálnym vysielačom a menším káblovkám. Od januára 2010 pribudla na slovenský trh ďalšia satelitná DTH (direct to home) platforma Magio Sat od spoločnosti Slovak Telekom.

Pre terestriálny prenos televízneho a rozhlasového signálu nekódovaných televíznych a rozhlasových programov z hľadiska koncového užívateľa neexistuje substitút. Z dôvodu dodržiavania autorských práv nie je možné satelitné nekódované vysielenie a iné technologické možnosti nie sú momentálne k dispozícii. Z týchto dôvodov jedine terestriálny prenos umožňuje bezplatný prístup k televíznym a rozhlasovým službám. Zároveň neexistuje substitút v prípade vysielača DVB-T umožňujúceho mobilný príjem voľne sa šírených televíznych programov.

IPTV (Internet Protocol Television) – ide o službu, ktorá pomocou širokopásmového spojenia a internetového protokolu (IP) poskytuje televíznym divákovi digitálnu televíznu službu alebo inak povedané ide o televízne vysielenie, ktorého distribučné médium sú počítačové siete. V súčasnosti IPTV konkuruje tradičným distribučným TV technológiám (pozemským, družicovým a káblovým), i keď počet koncových užívateľov je zatiaľ nízky a predstavuje len necelých 5% zo všetkých slovenských domácností. Medzi najväčších prevádzkovateľov IPTV patria spoločnosti Orange Slovensko, a.s. so svojim Orange Fiber TV, spoločnosť Slovak Telekom s Magio TV a spoločnosť UPC Broadband Slovakia, s.r.o. s produktom UPC Digital. Okrem nich televízne vysielenie prostredníctvom internetového protokolu poskytuje niekoľko ďalších lokálnych prevádzkovateľov (spoločnosti: Swan, a.s., Slovanet, a.s., Antik, s.r.o., DSi Data, s.r.o., GAYA, s.r.o. atď.).

Vzhľadom k danej skutočnosti považujeme IPTV za jednu z možností pre spotrebiteľov pri voľbe spôsobu príjmu televízneho signálu. Pri najnižšej programovej ponuke

prevádzkovateľom IPTV však vyplývajú rovnaké povinnosti ako prevádzkovateľom retransmisie prostredníctvom káblových rozvodov. Preto z hľadiska obchodno-právnych vzťahov, ale aj pre zatiaľ nízky počet predplatiteľov nepovažujeme IPTV za substitút k pozemskému televíznemu vysielaniu na veľkoobchodnom trhu č.11.

Rozhlasové vysielanie – V súčasnosti je možné rozhlasový signál šíriť klasickým analógovým spôsobom alebo digitálnym. Územie, na ktorom je možné prijímať vysielanie je pokryté rozhlasovými vysielачmi, pričom na Slovensku stále prevažuje sieť analógových rozhlasových vysielачov a preferovaný je frekvenčný typ modulácie (FM). Niektoré vysielачe využívajú pre dopravu modulácie pozemné rádioroleové trasy a ako zálohu satelitnú trasu alebo naopak. Skoro stopercentné pokrytie územia rozhlasovým vysielaním umožňuje počúvať rozhlasové vysielanie v priemernej kvalite takmer na celom území SR.

V súčasnosti reprezentujú rozhlasové vysielanie verejnoprávny rozhlas (vysielateľ zo zákona) a komerčné (súkromné) rozhlasové stanice (vysielачelia na základe licencie). V prostredí duálneho systému rozhlasového vysielania na území Slovenska pôsobí viac než 33 držiteľov licencie na rozhlasové vysielanie, z ktorých je 9 multiregionálnych, 15 regionálnych a 9 lokálnych. Pozemské šírenie signálu si zabezpečuje niekoľko rozhlasových staníc samostatne (t.j. prostredníctvom vlastných vysielачov) alebo využívajú služby prevádzkovateľov šírenia rozhlasového signálu. Prenos, vysielanie a príjem rozhlasových a ostatných komunikačných signálov pre vysielateľov na základe zákona a pre vysielateľov na základe udelených licencií zabezpečujú rôzne spoločnosti ako napr. ANTENA PLUS, a.s., EXPRES NET, a.s., Sound Design, s.r.o., spoločnosť Towercom a iné.

V dnešnej dobe je rozhlasové vysielanie dostupné taktiež prostredníctvom satelitného a káblového vysielania. Koncoví užívatelia môžu teda rozhlasový signál prijímať aj cez prevádzkovateľov káblovej retransmisie alebo cez satelitné platformy.

Väčšina slovenských rádii v súčasnosti pôsobí aj online, t.j. prostredníctvom internetu. V Slovenskej republike je to cca. 24 rozhlasových staníc, ktoré okrem klasického analógového vysielania využívajú na distribúciu svojho signálu počítačové siete. Z hľadiska kvality nie je však tento spôsob zastupiteľný s „klasickým“ počúvaním rozhlasového vysielania. Pre realizáciu takéhoto spôsobu je potrebné mať zavedený internet a na PC nainštalovaný program, ktorý umožňuje zvukové alebo zvukovoobrazové prehrávanie.

Ak sa hovorí o digitalizácii terestriálneho vysielania, tak väčšinou v súvislosti s televíziou. Pre digitálne rozhlasové vysielanie sa uvoľní priestor po vypnutí analógového TV vysielania v pásme VHF najneskôr do konca roku 2012. V prípade rozhlasového vysielania sa počíta so zaradením Slovenského rozhlasu (vysielateľ zo zákona) do verejnoprávneho multiplexu prevádzkovaného spoločnosťou Towercom.

Digitalizáciou rozhlasového vysielania by sa však v budúcnosti mohol otvoriť priestor pre nových hráčov zameraných na rôzne žánre, podobne ako v internete. Oproti digitálnej televízii navyše netreba pre uvoľnenie priestoru vypínať súčasné FM frekvencie. Digitálne a analógové rozhlasové vysielanie môžu existovať aj súběžne.

2.3. Vyhodnotenie trojkriteriálneho testu

Úrad zhromaždil a preskúmal všetky dostupné relevantné údaje a podklady na účely posúdenia, či veľkoobchodný trh č. 11 na základe prevládajúcich národných podmienok spĺňa kumulatívne všetky tri kritéria trojkriteriálneho testu a po vyhodnotení jednotlivých ukazovateľov dospel k týmto záverom:

- Analógové vysielanie je považované za saturované. Problém vyčerpatel'ného zdroja, t.j. frekvenčného spektra sa vyrieši zavedením plne digitálneho vysielania, čím sa vytvorí ďalší priestor na vysielanie nových programov a predpoklad na rast počtu vysielateľov. Frekvenčné spektrum sa preto nepovažuje za prekážku vstupu na trh.
- Digitálne vysielanie nie je kompatibilné so súčasným analógovým vysielaním, preto sa predpokladá určitá počítačová investícia na výmenu technológie v prípade voľby digitálneho vysielania, ale zároveň je možnosť využívať dnešné stanovišťa vysieláčov, budovy a stožiare.
- Na hlavných prenosových miestach je vysielaný výkon pre televízny signál vo všeobecnosti podstatne vyšší ako pre FM rozhlasové vysielanie. Prenosové zariadenie je preto v prípade rozhlasového signálu podstatne ľahšie, lacnejšie a jednoduchšie ako v prípade televízneho vysielania. V dôsledku toho sú nasadenie a údržba infraštruktúry a zariadenia potrebného na prenos obsahu rozhlasového vysielania ľahšie a lacnejšie ako infraštruktúry a zariadenia potrebné na prenos obsahu televízneho vysielania. Vzhľadom na charakteristiky šírenia rádiových vln v pásme FM (VKV II) si prenos rozhlasového signálu nevyžaduje vysoké stožiare.
- Na podporu prístupu koncových užívateľov k základnej programovej ponuke vysielateľov slúži povinnosť „must-carry“, ktorá patrí medzi základné povinnosti prevádzkovateľa retransmisie zakotvené v zákone o vysielaní a retransmisii. Zákon o vysielaní a retransmisii v ďalších odsekoch zabezpečuje, aby jeden kanál v základnej ponuke bol vyhradený pre lokálne televízne vysielanie, a aby v domoch so spoločnou anténou nebol znemožnený terestriálny príjem aj po zavedení káblových rozvodov.
- Spotrebiteľ má možnosť si vybrať spôsob príjmu televízneho signálu na základe svojich preferencií a v prípade nespokojnosti, môže ľahko prejsť od jedného operátora k inému.
- Slovenská republika prijala zákon o digitálnom vysielaní, ktorý je v súlade s regulačným rámcom pre oblasť elektronických komunikácií. Zákomom o digitálnom vysielaní bola striktno oddelená regulácia obsahu a technická regulácia digitálneho televízneho a rozhlasového vysielania. Technická regulácia prenosu je v kompetencii úradu a regulácia obsahu je v kompetencii Rady pre vysielanie a rozhlas. Slovenská republika v oblasti regulácie a aplikácie štandardov pre digitálne vysielanie uvažuje len so systémami podľa odporúčaní a rozhodnutí Európskej únie, na základe čoho úrad nepredpokladá žiadne trvalé regulačné prekážky vstupu na daný trh.

- Vďaka technologickému pokroku pribúdajú na trhu ďalší operátori, ktorí poskytujú svoje služby koncovému užívateľovi cez iné platformy než cez pozemské televízne vysielanie. Na maloobchodnom trhu existujú už 4 súťažné platformy (terestriálna, satelitná, káblová platforma a IPTV), z ktorých si spotrebiteľ môže slobodne vyberať.

Na základe vyššie uvedeného ako aj vplyvom významných zmien, ktoré sa za posledné dva roky na danom trhu uskutočnili, a ktoré Slovenskú republiku počas digitalizácie daného sektora ešte len čakajú, úrad dospel k záveru, že neexistujú trvalé a podstatné prekážky na predmetnom trhu a súčasne tento trh je z pohľadu do budúcnosti dynamicky sa rozvíjajúci.

III. Časť – Záver

3.1. Závery trojkriteriálneho testu

Úrad na základe vyhodnotenia trojkriteriálneho testu došiel k záveru, že na veľkoobchodnom trhu prenosu televízneho a rozhlasového vysielania koncovým užívateľom neexistujú trvalé a podstatné prekážky a súčasne tento trh je z pohľadu do budúcnosti natoľko dynamicky sa rozvíjajúci, že regulácia ex-ante na veľkoobchodnom trhu č. 11 nie je opodstatnená.

Na záver úrad konštatuje, že trojkriteriálny test nie je splnený, keďže kritéria trojkriteriálneho testu nie sú splnené kumulatívne a preto by predmetný trh nemal podliehať ex-ante regulácii a zároveň je ho potrebné rozhodnutím vyňať zo zoznamu relevantných trhov.

Úrad na základe prvého kola analýzy veľkoobchodného trhu č. 11 určil spoločnosť Slovak Telekom za podnik s významným vplyvom na predmetnom relevantnom trhu. Po predaji odštepného závodu Rádiokomunikácie, o.z. spoločnosti TBDS a následnom zlúčení spoločnosti TBDS s nástupníckou spoločnosťou TRI R, a.s. (dnešný Towercom) všetky práva a povinnosti prešli z titulu právneho nástupníctva na spoločnosť Towercom.

Návrh na zrušenie rozhodnutia vo veci určenia spoločnosti Towercom za podnik s významným vplyvom a uloženia povinností na veľkoobchodnom relevantnom trhu č. 11.

Záver trojkriteriálneho testu preukázal, že veľkoobchodný trh č. 11 nepatrí do zoznamu relevantných trhov umožňujúcich reguláciu ex-ante. Úrad podľa § 17 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách navrhuje zrušiť určenie spoločnosti Towercom za významný

podnik na veľkoobchodnom trhu č. 11 a súčasne navrhuje zrušiť všetky povinnosti uložené na veľkoobchodnom trhu č. 11, ktoré boli uložené spoločnosti Towercom na základe prvého kola analýzy. Dôvodom je skutočnosť, že pominul dôvod uloženia nápravných opatrení tým, že veľkoobchodný trh č. 11 nesplnením kritérií trojkriteriálneho testu nie je možné považovať za trh podliehajúci regulácii ex-ante.

Úrad pri vypracovaní trojkriteriálneho testu na veľkoobchodnom relevantnom trhu č. 11 uviedol len informácie, ktoré neboli predmetom obchodného tajomstva.

Písomné pripomienky k tomuto materiálu zašlite úradu najneskôr do 30 (tridsať) dní odo dňa jeho doručenia, resp. odo dňa jeho zverejnenia na internetovej stránke úradu. Vyjadrenia a pripomienky doručené úradu po tomto termíne nebudú akceptované.

v Bratislave, dňa 15. februára 2010

Ing. Jana Kopečná
riaditeľka odboru ekonomickej regulácie

Písomné pripomienky možno zaslať:

- poštou na adresu: Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky
Odbor ekonomickej regulácie
Továrenská 7
810 06 Bratislava 16

- elektronicky na e-mailovú adresu: jana.kopecna@teleoff.gov.sk